

VALSTYBINĖ
DUOMENŲ
APSAUGOS
INSPEKCIJA

Vilmantė Grencienė
Teisės skyriaus
vyriausioji specialistė

VALSTYBINĖ
DUOMENŲ
APSAUGOS
INSPEKCIJA

**Standartinės
sutarčių sąlygos ir
jų taikymas**

- Duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų santykių specifika pagal BDAR.
- Standartinės sutarčių sąlygos ir aktualūs klausimai:
  - privalomumas;
  - keitimas;
  - derinimas su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.
- Standartinės sutarčių sąlygos ir asmens duomenų perdavimas į trečiąsias valstybes.

- Duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų santykius reguliuoja 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR);
- BDAR 28 str. 3 d. nustatyta, kad duomenų tvarkytojo atliekamas duomenų tvarkymas turi būti reglamentuojamas sutartimi (ar teisės aktu pagal Europos Sąjungos arba valstybės narės teisę), kurie yra privalomi duomenų tvarkytojui duomenų valdytojo atžvilgiu ir kurioje nustatomi Reglamento 28 str. 3 ir 4 d. aptariamieji reikalavimai;

- Tokios asmens duomenų tvarkymo sutartys (toliau – ADTS) turi būti sudaromos raštu, įskaitant el. formą;
- BDAR 28 str. 7 ir 8 d. nustatyta, kad ir Europos Komisija, ir priežiūros institucija (remdamasi BDAR 28 str. 3 ir 4 d. nurodytais klausimais) gali nustatyti standartinės sutarčių sąlygas:
- [Komisijos įgyvendinimo sprendimas \(ES\) 2021/915 2021 m. birželio 4 d. dėl duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų standartinių sutarčių sąlygų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) 2016/679 28 straipsnio 7 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento \(ES\) 2018/1725 29 straipsnio 7 dalį;](#)
- [Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2021 m. gruodžio 27 įsakymas Nr. 1T-117 \(1.12.E\) „Dėl Standartinių sutarčių sąlygų asmens duomenų tvarkymo sutartyse patvirtinimo“.](#)

Kada taikomos standartinės sutarčių sąlygos?

- Standartinės sutarčių sąlygos (ir Europos Komisijos, ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) patvirtintos) yra taikomos *tik* tais atvejais, kai tarp dviejų subjektų yra susiklostę duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo santykiai;
- Inspekcijos patvirtintos standartinės sutarčių sąlygos yra skirtos paaiškinti BDAR 28 str. 3 d. nustatytus reikalavimus ir kaip šie reikalavimai turėtų būti įgyvendinti konkrečiose asmens duomenų tvarkymo sutartyse;
- *Tais atvejais, kai duomenų valdytojas pasitelkia kitą paslaugos teikėją, kuris nėra duomenų tvarkytojas, o yra atskiras duomenų valdytojas, standartinės sutarčių sąlygos nėra taikomos.*

Ar standartinės sutarčių sąlygos yra privalomos?

- BDAR 28 str. 6 d. nustatyta, kad „nedarant poveikio atskirai duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sutarčiai, šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyta *sutartis (ar teisės aktas) visas arba iš dalies gali būti grindžiamas standartinėmis sutarčių sąlygomis, nurodytomis šio straipsnio 7 ir 8 dalyse <...>“.*
- Europos Komisijos ar Inspekcijos patvirtintos standartinės sutarčių sąlygos duomenų valdytojui *nėra privalomos*, todėl duomenų valdytojas turėtų savarankiškai įvertinti, ar jomis naudotis ir, jei taip, kokia apimtimi;

Ar standartinės sutarčių sąlygos yra privalomos?

- Standartinės sutarčių sąlygos parodo, ko tikimasi iš duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų sudaromų asmens duomenų tvarkymo susitarimų turinio, pavyzdžiui, kaip konkrečiai (detaliai) turi būti aprašyti įsipareigojimai, nurodymai, kokie aspektai yra svarbūs deleguojamo asmens duomenų tvarkymo kontekste ir pan., todėl rengiant asmens duomenų tvarkymo susitarimus rekomenduotina į standartinės sutarčių sąlygas atsižvelgti;
- Tuo atveju, jei priimamas sprendimas naudoti standartinės sutarčių sąlygas (ar jų dalį), naudojamos nuostatos negali būti keičiamos (išskyrus tas dalis, kurios pažymėtos kaip pasirinktinės paties duomenų valdytojo).

Ar šalių tarpusavio susitarimuose galima iš dalies pakeisti standartines sutarčių sąlygas? Ar galima tik įtraukti papildomas nuostatas, tačiau ne iš dalies pakeisti standartines sutarčių sąlygas?

- ADTS paprastai nėra savarankiškos – jos dažniausiai yra susijusios su kitais sutarties šalių susitarimais, kuriais sulygstama dėl konkrečių paslaugų teikimo (pavyzdžiui, paslaugų teikimo sutartimis, prieglobos paslaugų sutartimis, viešųjų pirkimų sutartimis ir pan.);
- Atsižvelgiant į tai, duomenų valdytojai nėra įpareigojami su duomenų tvarkytojais sudarinėti kelis atskirus susitarimus (vieną – dėl tam tikrų paslaugų teikimo sąlygų, o kitą – dėl asmens duomenų tvarkymo) ir gali sudaryti vieną susitarimą;

Ar šalių tarpusavio susitarimuose galima iš dalies pakeisti standartines sutarčių sąlygas? Ar galima tik įtraukti papildomas nuostatas, tačiau ne iš dalies pakeisti standartines sutarčių sąlygas?

- Tai taip pat reiškia, duomenų valdytojai, atsižvelgiant į BDAR 28 str. 6 d., turi teisę standartines sutarčių sąlygas įtraukti į savo pačių parengtas ADTS (visiškai ar iš dalies), tačiau tokiu atveju šiose sutartyse papildomos (kitos) nuostatos negali *prieštarauti* šioms standartinėms sutarčių sąlygoms;
- Tokiuose šalių susitarimuose gali būti nustatytos papildomos apsaugos priemonės, kurios nėra nurodytos standartinėse sutarčių sąlygose, jei, duomenų valdytojo nuomone, atsižvelgiant į konkrečią asmens duomenų tvarkymo operaciją ir atliktą jos rizikos vertinimą, kuri pavedama atlikti duomenų tvarkytojui, tokios papildomos priemonės yra reikalingos.

Ar privaloma pakeisti jau pasirašytas ir galiojančias asmens duomenų tvarkymo sutartis taip, kad jos atitiktų standartines sutarčių sąlygas?

- Duomenų valdytojai (duomenų tvarkytojai) turėtų peržiūrėti sudarytus asmens duomenų tvarkymo susitarimus atsižvelgiant į Europos Komisijos ar Inspekcijos patvirtintas standartines sutarčių sąlygas ir įvertinti, ar reikalinga sudarytą asmens duomenų tvarkymo susitarimą keisti (visą ar iš dalies).

Ar pagal standartines sutarčių sąlygas parengtą sutartį reikėtų derinti su Inspekcija?

Priežiūros institucijos skatina duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų informuotumą apie jų prievoles pagal šį Reglamentą (BDAR 57 str. 1 d. d p.)

Inspekcija neatlieka išankstinio duomenų valdytojų (duomenų tvarkytojų) atliekamo asmens duomenų tvarkymo atitikties BDAR ar kitiems teisės aktams, reguliuojantiems asmens duomenų tvarkymui keliamus reikalavimus, vertinimo.

- Sutartys, sudaromos pagal BDAR 28 str. yra skirtos sureguliuoti duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų santykius, siekiant užtikrinti, kad įgaliojus duomenų tvarkytoją atlikti tam tikrus asmens duomenų tvarkymo veiksmus duomenų valdytojo vardu, asmens duomenys būtų tvarkomi pagal duomenų valdytojo nurodymus (BDAR 28 str. 3 d. a p.);
- Sutartys pagal BDAR 28 str. nėra ir negali būti traktuojamos kaip standartinės duomenų apsaugos sąlygos, apibrėžtos BDAR 46 str. 2 d. c ir d punktuose, ir šalys negali remtis jomis kaip asmens duomenų perdavimo į trečiąsias valstybes ar tarptautinėms organizacijoms pagrindu pagal BDAR V skyrių.